

ГАЗЕТА ВЫХОДЦІВ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
LA PATRIE*DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА-
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAŠKAUŠCyna“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Baškaušcyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 8, Rosenheimer Str. 46 a.
П і а н а : Німеччына: на год — 14,— м.; 6 м-ца — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год — 8,— д.; 6 м-ца — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 ну-
мар — 0,20 д. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.
Бэльгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;
20 фр. Аргентына: 80 пэз.; 45 пэз.; 25 пэз.; 2 пэз. Перасылка лётніцкай поши-
ткай аднаго вумару газеты капітуе дадатковая: у ЗША і Канаду — 40 фэн-
таг (10 ам. цэнт.); у Аргентыну — 70 фэн. (17 ам. д.); у Аўстралію — 90 фэн.
(22 ам. д.) Падвойныя нумары каштуюць падвойна.

Банковас конто: Zeitung „Baškaušcyna“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

№ 4 (338)

Нядзеля, 27 студзеня 1957 г.

ГОД ВЫДАННЯ 11

Амэрыка й Сярэдні Усход

Новы 1957 год прынёс важны зварот у палітычным жыццю съвету, які будзе ужо гаварылася, Сярэдні Усход быў вілікае значчыне й можа распачаць новую эпоху ў разыўцы міжнародных палітычных дачыненняў і ў абуомоўліваць імперыяльнную ролю гэтых дзяржаў. Пасля апошніх съве-
тавае вайты гэтая імперыяльная роля Вялікабрытаніі і Францыі зменышылася да мінімуму. Цяперака-ж, калі ролю гэтых дзяржаў на Сярэднім Усходзе пераняла Амэрыка, дык фактычна адпала яе гэтася мінімуму.

У першых дніх бігучага году прэзыдент Айзэнгаўэр выступіў з праектам у справе Сярэднага Усходу, які зводзіцца да двух тагоўных пунктаў: 1. Амэрыка дасыць матарыяльную помочь недара-
вітым з эканамічнага гледзішча краінам Сярэднага Усходу; 2. у выпадку збройнае камуністычнае агресіі супраць якой-небудзіх краін Сярэднага Усходу Амэрыка дасыць ёй ваенную помочь і вышле туды свае войскі, калі дадзеная краіна гэтага патросіцца. Праўда, плян Айзэнгаўера яшчэ ня прыняті Кангрэсам, але існуюць усе дадзеныя, што ён будзе прыняты.

Ужо ад даўжайшага часу Амэрыка ўважна сачыла за разыўцыем падзеяў на Сярэднім Усходзе, але актыўна ў іх не антажавалася. Адным з дадаваў гэтага можа служыць хоцьбы тое, што Амэрыка на прыступіла да Багданскага пакту, які мае на мясе абарону краін-
у гэтася працторы на выпадак савецкага агресіі. Цяпер-ж, выступіўшы з новым сярэдні-уходнім пляном, Амэрыка на-
важылася актыўна заантажавацца на гэтым вучастку съвету, нязвычайна важным з эканамічнага й стратэгічнага гледзішча.

Пэўні-ж, можа прыйць і да гэтага, калі Вялікабрытанія і Францыя будуть кіравацца адно пачуцьцем, ды ўспамінамі аб мінулай магутнасці, звалываючы свае сабскія віны на чужых пле-
чах. І тут мусім знайсці адказ на пытанье, што Амэрыка магла паустыць іншай.

Ангельцы і Французы могуць абві-
вачаць Амэрыку ў тым, што яна не дазволіла ім навесці парадак на Ся-
рэднім Усходзе збройнай сілай. Пэўні-ж, не патрэбна было асабілава вы-
сілку, каб пры помысле збройнай сілы
прымусіць да паслухмянасці недара-
вітым з кожнага гледзішча арабскай краіны. Але, з другога боку, гэтага пры-
вяло-да таго, што ўвесі арабскі съве-
т стаўся-б зачытам ворагам Захаду, і
уёс масты паразуменія зім былі-
спалены. Тому Амэрыка такую палі-
тыку стаўчыча адкінула, з чым была
змушана пагадзіцца Вялікабрытанія і Францыя. Але сваёй апошній збройнай інтэрвенцыяй у Эгіpte абедзьве ўспом-

ненія дзяржавы на столік распаліла да сябе варожасць і ненавісць араб-
скага съвету, што мірнае паразуменіе

(Заканчэнне на 2-ой бачыні)

Няма й нацыянальной формы

(Беларуская кінаматаграфія ў БССР)

Кажднаму з нас вядома, якую ролю таграфіі міністру будаўніцтва БССР тав. Жыжкало», у якім мік 1ншага, гаво-
рыцца:

«Вядома, што выпуск добраякасных фільмаў немагчымы без наўясці сучаснай кінатэхнікі, баз добра аbstылізаціі выраблення на толькі эстэтычных пла-
чуцьці, але й палітычна-грамадзкое думкі. Важнайшы гэтага ролі наўясці пісьменнае нам той факт, што ў Беларускай ССР да гэтага часу не разъвязана яшчэ праблема нацыянальнае кінамата-
графіі. Савецкая беларуская кінамата-
графія ў «незалежнай» БССР пазбула-
еся толькі нацыянальнае звыместу (у сілу вядомае формулы), але й тae міні-
мальнае формы — беларускія мовы. Ма-
стасцкія фільмы, якіх паказваюцца ў кіна-
тэатрах БССР — усе расейскамоўныя, призначаныя на рабленыя «нацыянальна-
е палітыкі — яны з'яўляюцца най-
лепшымі спосабам русыфікацыі белару-
скіх моладзі.

Гэтага ў высыніе з'яўвішча, што уклады-
шы за пасыльваенныя перыяд у будаўні-
цтва на Беларусь помнікай, тэатрал, на-
пішаных партыйных будынкаў беззліч мільёнаў рублёў грошай, — беларускія міністэрствы аж да гэтага часу на здо-
белі разъвязаць пытаныя падбудовы свае-
сці, а пасыльваеца адзінства кінастуды і
гэтыя сіродкі Міністэрства будаўніцтва БССР асвойвае нездавальнічую. А гэта база, якую цяпер мае кінастуды, з'яў-
ляещыя карлікавай і тэхнічна адсталай

што не дазваляе выпускаць на належнае ўзроўні навет тыхія кінагія фільмы, над якімі мы працуем. Рэзвіццё беларускія нацыянальнае кінаматаграфіі за-
трымліваеца адсутнасцю свае добра-
абставляванае кінастуды».

За мінулы тýдзень

Такой і гаму падобнай тэктыкай не-
льки разваліць камуністычную імперию знутры.

Пэўні-ж, што палажэнне ў камуні-
стычным блёку невясёлае, але Масква
не шкадуе высілкаў, каб замазаць усе
расколіны.

Бачна, на йдзе гэтага лёгка, калі, трэба
было да мядынцыяў ужыць аж Чу-Эн-
дзяя, які ўсіх пераконвае, што гэтак зва-
нія краіны народнае дэмакратычнай мі-
ністэрствы ад Масквы і што СССР
далей павінен стаць на чале гэтых кра-
інай, бо ён адзін толькі можа эканамічна
ім дапамагаць. Гэтага мэтай паслабляе-
шы камплемянты, якія Чу адпукнае ў
адрас Масквы, аднак яшчэ раз падкре-
сцівае, як моцна краіны-сатэліты за-
лежных эканамічна ад Савецкага Саюзу.
Ведам амбіцы Мао Цэ-Тунга, які цяпер
з'яўляецца байдзай найбольшым тэарэты-
кам і ідэялём камунізму, аднак і ён
мусіць здушыцца свае амбіты ды пры-
знаўцаў і рэкламаваць прымат крамлён-
скіх апаратчикоў. Без дапамогі Масквы
ён на мог-бы ўтрымаць улады над 500
мільёнамі Кітайцяў, яшчэ з такой ску-
лай на карку, як Чан-Кай-Шэк на Фар-
мозе.

*

Хоць маскоўскім дыктатары мопна за-
тартаваныя латаныем дзірак у сваім
плоце, яны не забываюць кідаць каме-
нінне і съмніцё ў чужы гарод. Як веда-
ем, апошнім часам яны аблюбавалі

Блізкі Усход. Вось-ж па сэлья Эгіpte ў-
Сырыі, яны, намуцілі вады ў Емене, Ці-
перашніе напружанне палажэнне і су-
тычкі паміж еменскім войскам і ангель-
скім носіць выразныя характеристары
праваканці. Прывомнім, як улетку ў Мас-
кве з гонарамі гасцілі еменскага прын-
ца, які ў доўгай каушулі і малюнічым
турбане валачыўся па Савецкім Саюзе.
Пэўнай Варашылаў высылаў афіцы-

ялінія тэлеграмы і менші афіцыяльныя
місіі ў Емен. Апошнім часам еменскі і
савецкі паслы ў Каіры мелі вельмі шмат
да гаварэння і супрацікаліся амаль
кожны дзень. У выніку ўсіх гэтых флір-
таў — новая арабская авантура калі-
мусіцца на будаўніцтва кінастуды не-
з'яўляеца належнае ўвагі. Хоць будаўніцтва
кінастуды пачало ў 1954 г., але імдзе на-
стоўнікі марудна, што нямає перспектывы
з баларусаведы ды выданыя ў беларусаведы
з ангельскай ды іншых замежных мовах. Што да рэдыві «Вызыва-
лінне», дык прызнана за патрэбнае да-
магацца пашырэння засягу беларускіх
радыёперадачаў, павалічыніх іх часу
да палепшэння засягу ў кірунку й-
тэнсіўнайшаше прапаганды нашых неза-
лежніцкіх ідэяў. У галіне нутранай палі-
тыкі прызнана за канечнае з'яўрэніе
шырокіх засягу на нутранай кансаліда-
цию й арганізаванасць увакол Рады
БНР нашых палітычных і грамадzkих
арганізацый.

8-ая Сэсія прыняла цэлы рад дапа-
ўненій да Статуту Рады БНР. Прэзы-
дент Рады БНР і Урад злучаныя ды
ператвораныя ў Прэзыдентом і Сакратары-
ят Рады БНР разам, што мае складаць
ца із Старшыні Рады БНР, двух засту-
пнікаў Старшыні й пляцёх Сакратару:
нутраных справаў, інфармаці, фінанс-
ных справаў, вонкавых дачыненій і
вонкавальнага сакратара. Утвораныя
рофарэнтуры розных распортаў як: вай-
сковых справаў, асобыў й культуры,
царкоўных справаў, адміністраці, сель-
скай гаспадаркі, народнай гаспадаркі, ды
іншыя разам чатырынацца, якія, рас-
працоўваючы паасобныя праблемы, бу-
дучы дапаможнымі органамі Сакратары-
яты Рады БНР. Зы іншых дапаўненій
да Статуту трэба адціці яшчэ, што па-
паўненіне Рады БНР новымі сябрамі буд-
зе адбывацца на аснове прапланову ад Сак-
ратара Рады БНР, народнай гаспадаркі, ды
іншыя разам чатырынацца, якія, рас-
працоўваючы паасобныя праблемы, бу-
дучы дапаможнымі органамі Сакратары-
яты Рады БНР. Зы іншых дапаўненій
да Статуту Рады БНР Сэсія паклікала вы-
канальнікі органы Рады БНР.

8-ая Сэсія Рады БНР праходзіла ў ат-
масфэры юніклівай разумэніі беларус-
кай праблемы ў складзенай міжнароднай
ситуацыі ѹ шчырай ахвоты зрабіць усё
магчымое дзеля належнае арганізації
праці да вызваленінем Бацькаўшчыны.
На аснове прынятых дапаўненій да
Статуту Рады БНР Сэсія паклікала вы-
канальнікі органы Рады БНР.

8-ая Сэсія Рады БНР паклікала вы-
канальнікі органы Рады БНР.

8-ая Сэсія Рады БНР праходзіла ў ат-
масфэры юніклівай разумэніі беларус-
кай праблемы ў складзенай міжнароднай
ситуацыі ѹ шчырай ахвоты зрабіць усё
магчымое дзеля належнае арганізації
праці да вызваленінем Бацькаўшчыны.

8-ая Сэсія Рады БНР паклікала вы-
канальнікі органы Рады БНР.

8-ая Сэсія Рады БНР праходзіла ў ат-
масфэры юніклівай разумэніі беларус-
кай праблемы ў складзенай міжнароднай
ситуацыі ѹ шчырай ахвоты зрабіць усё
магчымое дзеля належнае арганізації
праці да вызваленінем Бацькаўшчыны.

8-ая Сэсія Рады БНР праходзіла ў ат-
масфэры юніклівай разумэніі беларус-
кай праблемы ў складзенай міжнароднай
ситуацыі ѹ шчырай ахвоты зрабіць усё
магчымое дзеля належнае арганізації
праці да вызваленінем Бацькаўшчыны.

8-ая Сэсія Рады БНР праходзіла ў ат-
масфэры юніклівай разумэніі беларус-
кай праблемы ў складзенай міжнароднай
ситуацыі ѹ шчырай ахвоты зрабіць усё
магчымое дзеля належнае арганізації
праці да вызваленінем Бацькаўшчыны.

8-ая Сэсія Рады БНР праходзіла ў ат-
масфэры юніклівай разумэніі беларус-
кай праблемы ў складзенай міжнароднай
с

Мой адкрыты ліст генэралу Міхайлаву

Прачытаў я ў газэце «Бацькаўшчына» адкрыты ліст сп. А. Васілені да Вас, генэрал і хачу сказаць, што гэта нейкое недараразуменне, і я ні толькі на маю думку. Я чытаю выдаване Вами «За вяртанне на Радзіму», як кажуць, ад дошкі да дошкі ѹ уважна прыгледжаюся на ўсе зъмешчаныя туф фатографіі, на Вашую, і пераканаўся, што Вы боце добра, выдаочы гэтую газетку.

Для прыкладу восьмем «За вяртанне на Радзіму № 39 (55) за жнівень 1956 г. Там паведамлецца, што калгаснікі купляюць самакаты, машыны да шыцьця й матацыкі. У тым-же нумары гаворыцца «У сельгасарцелі «Зорка» Ваўкавыскага району было выдана па 2 кілё збожжа і па 5 рублёў за працадень». Я гэтаму веру ѹ треба толькі падзякаваць Вам, генэрал, што пішаце праўду. Вашыя слова пацверджаюць, што там у БССР вялікая галечка, бо калі на ўсю БССР ня то што шеры калгаснік, але сябра управы сельгасарцелі купілі матацыкль, або што ѹ вадной сельгасарцелі выдалі за працадень 2 кілё збожжа і 5 рублёў (у суме — 4 кілё збожжа), дык гэта такая праўява, але якой треба крачыць на ѿесь съвет. Треба ведаць, што ѹ БССР за матацыкль треба заплаціць ня менш 3 000 кіляграмаў збожжа, дык шэры калгаснікі за свой век ніколі такое колькасці не заашчадзіць. Я перад апошнюю вайной жыў у Польшчы, дзе, парадайнальна, да Захаду, сялянам жылося вельми дрэнно, была бедната і безрабоцьце. Аднак за 4 кіляграми збожжа за працадень і нат у дадатак добры полудзень (абед) Вы работніку ці работніку не дастаць. Треба было даць жаночыя 20 кг., а мужчыны ня менш 30 кг. і абед. У Аўстраліі я асабіста як не кваліфікаваны работнік маю вельмі лёгкую працу і зарабляю на гадзіну 6 кіляграмаў хлеба, а значыць за 8-гадзіны дзень — 48 кг.; і гэта нічога надзвычайнага — аб гэтым у газетах на пішуць.

Што да здымкаў асобаў зъмешчаных у газэце «За вяртанне на Радзіму», дык усе яны такія сумныя, іх выгляд такі прыбыты, на выключаючы й самога генэрала Міхайлава, што мімаволі, глядзачы на іх і самому робіцца сумна, здаецца, што кожная з гэтых асобаў шэпчы: «Сястрыцы ѹ браткі, выратыце нас з гэтага беспрагляднага маскоўскага пекла».

Треба згадзіцца з тою праўдай, што шматлікія хлапцы й дзяўчыны добрахвотна едуць на цалінную землі, у бязводных пустынях, бо ўжо ѹ родным краю нельга жыць, тут, як кажуць, «ні ѿѧць, ні ѿѧць». Моладзь даведзеная да скрайнасці рызыкую ѹсім, на ведаочы часам, што там у пустэлі прыдзецца марнечы ня толькі недаваючы ѹ без памешканья, але й без вады.

Разумею Вас, генэрал, чаму так сумна выглядаеце. Вы ходи і ня ѹ вольным съвеце, але ўсё-ж на Захадзе і самі бачыце, што жыцьцёвы ўзорванье работнікаў і сялян навет у сатэлітных краёх далёка вышэйшы, чымся ѹ СССР. Да таго-ж Вы ўжо ѹ пажылым веку імагчыма, што ўжо ўстаюць перад Вашымі вачыма тыя трупы, па якіх Вы дайшли пры НКВД да чыну генэрала.

А покуль-што, да пабачання ѹ вольнай ад Маскалёў Беларусі —

Ч. Я.

«Польшча Гамулкі»

(Працяг з 3-яй бачыны)

пер, у «гадзіну праўды» ўжо не адмаўляюць антысэмітаму, як не адмаўляюць злачынстваў сакротнае паліцый, прыдумавае індустрыялізацыі і калектывізацыі.

Перад вайной антысэмітам упіраўся на маментах псыхалагічнага і эканамічнага парадку. Польскія расісты абрэтуўваюць свае адносіны да Жыдоў перавагай гэтых апошніх у эканамічнам жыцьці.

Цяпер заводы належаць дзяржаве, а свой дом — гэта хутчэй за ўсё цэлае націяльнае. Аднак ізо-антисэмітам, якія, хоць і не арганізованы,твораць вельмі важную кліку, маюць іншыя выяўненіе: «Жыды, паўтараюць яны, займаюць усе важнейшыя становішчы ў урадзе, у сакротнай паліцыі, у праце; Бальшыня нашых пісменьнікаў — Жыды, а ў міністэрствах, дырэктарыях індустрыі, у плянавальным бюро, — толькі Жыды, і бальшыня няпрыгоды».

Тымчасам — даволі парадакальніца — демакратызацыя, замест паслабляць антысэміцкі настроі, іх значна ўзмоцніла. Польшчы, у запачаткаваныя якое значны ўздел Жыды, павярнулася супраць іх. Дэмакратызацыя — гэта перш за ўсё вынік дзейнасці пісменнікаў, журналістых, інтелектуалістых розных катэгорый. Калі ёсьць паміж іх Жыды, дык напэўна ѹ меншай ступені, чымся абы гэтым цвердзілі антысэмітам. Аднак першым вынікам дэмакратызацыі, калі толькі свабода слова была дадзена цэламу насељніству, было тое, што антысэміцкі пачуцці, якія дзе гэна гасу хаваліся, пачалі бесьперашкодна выхуляцца.

Гамулка і ягоныя паплечнікі спачатку алкінулі пратановы ўстанавіць за бароненай дзялянкі для Жыдоў у розных галінах польскага жыцьця. Часова, прынамсі «афіцыяльны антысэмітам» устрыманы.

Польскія інтелектуалісты, асуджуючы антысэмітам у Польшчы, кажуць, што ён невялікі сваім размахам, калі

„Адарві ды выкінь”

Пачынаем камэнтаваць савецкі календар.

Эта, грамадянин, не фэльетон, гэта — гутарка ад душы, навееная календара-мі...

Самі вы добра ведаеце, што ѿсякія календары ёсьць на съвеце: маленькія і вялікія, ілюстраваныя і проста напісаныя чорным па белым — лік Божага дна, съвты і кроптка... Праўда, ёсьць ѿсякія і календары надвор'я і нават календары шчасціць, але гэта ўжо — па капіталістичнам съвеце... Але вось такога, як савецкі адрыўныя календар, або, як кажуць старыя дзяўчынкі, — «адарві ды выкінь», нідзе ня знайдзецца.

Калі ласка, зъвярненце, грамадзянин, увагу на шэдэўры праставалосай савецкай прапаганды, якія мы вырываєм з гэтага «адарві ды выкінь» і выцягваєм на съвет Божкі.

У добрых людзей у вольным съвеце, напрыклад, гаворыцца: календар на 1957 год, а ў бальшавікоў, у краіне незабудаванага сацыялізму, наадварот, — календар на 40-ы год вялікага кастрычніцкага перавароту. Адным словам, грамадзянин, перавярнулі бальшавікі ўсё дагары нагамі. Паставілі ўсё на галаву, і ўсё і за ўсё адказваючы сваім галавам...

Адхінаем лісток I-га студзеня гэтага савецкага календара. Вы яго напушчнаў даўно выкінули на съметнік, але мы прыгадаем вам: пачынаўся ён у календары нешчаслівага савецкага «раю» «песніяй аб щасці» і вось як:

«Не за теми дальнімі морями,
Не за той туманною волнай,—
Наша доля ходіць вместе с намі
По советской по стране родной...»
І гэтак далей, — канец падобны да пачатку...

А калі-б ня было перавернута ўсё дагары нагамі, песьня мусіла быць гэта, прыблізна:

Не за тымі дальнімі марамі —
Хочаш вер, а хочаш і ня вер,—

Праўда, славуты старожытны Менск! Але чаму адрыўныя савецкі календар на 40-ы годзе бальшавіцкага перавароту не гаворыцца пра той самы беларускі Менск, «дзе воды Нямігі ўліваюцца ў Свіслач, сотні год таму назад узьнік Менск, горад далёкай, сіўой старожытнай...»
І ён зъяўляецца съветкай няспынага змагання волялюбнага беларускага народу з чырвонымі камуністычнымі заўсімі і палітычкай людзістайства камуністычных дыктатараў? Не чакайце, на скажуць, бо ў гэтым і палігае «мудрасць» марксистка-ленинскага вучоніцтва аб сацыялістычным грамадзстве, «мудрасць» ленинска-хрушчоўскага нацыянальнага палітыкі...

Зъ беларускага жыцьця

Першы абсалівэнт - Беларус Мадрыдзкага ўніверсітэту

Не зважаючы на свае гаспадарчыя цяжкасці Гішпанія выявіла вялікі спадзяд адносна долі ўцекачоў з усходніх і сяродніх Эўропы. Найбольш дзеўна Гішпанія пастраліся дапамагчы студэнтам. У Мадрыдзе была створана «Каталіцкая Арганізацыя Ўніверсітэцкага дапамогі» (ОСАУ) якай заалекавалася і ў мікроне «Манаполістичная развіцця» і «Палітыка эканамічнага развіцця» ў сучасным съвеце і яе ўплыў на замежны гандаль і «Манаполістичная развіцця» і «Палітыка эканамічнага развіцця» ў сучасном съвеце і яе ўплыў на замежны гандаль і «Манаполістичная развіцця» і «Палітыка эканамічнага развіцця»

вэрсытэту, атрымоўваючы тытул магістра эканоміі.

Апошні экзамін трываў трох дні, у часе якіх абсалівэнт мусіў разыўці перад прафесарскім журы дзве вусны тэмы: «Палітыка эканамічнага развіцця» і «Манаполістичная развіцця» і «Палітыка эканамічнага развіцця»

у мікроне «Ман